

Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma 2026-2028

Hyväksytty opistolautakunnassa 19.2.2026 § 5



SISÄLLYSLUETTELO

1.	Johdanto.....	2
2.	Lainsäädäntö	2
3.	Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi	3
3.1.	Toiminnan yleiset tavoitteet	3
3.2	Oppilasvalinta	3
3.3	Opetuksen järjestelyt ja oppimisen erot	3
3.4	Osaamisen arviointi	4
3.5	Häirinnän ja kiusaamisen ehkäiseminen	4
4.	Seuranta ja arviointi	4
	LÄHTEET	4

1. Johdanto

Tasa-arvolain tarkoitus on sukupuolten tasa-arvon parantaminen, sukupuoleen perustuvan syrjinnän estäminen ja naisten aseman parantaminen erityisesti työelämässä. Yhdenvertaisuuslain tarkoitus on turvata yhdenvertainen kohtelu ja estää syrjintä kaikenlaisilla perusteilla.

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuslainsäädäntö velvoittaa oppilaitoksia laatimaan suunnitelmia toimenpiteistä yhdenvertaisuuden ja sukupuolten tasa-arvon edistämiseksi ja syrjinnän ehkäisemiseksi. Velvoite koskee kaikkea lakiin perustuvaa opetusta ja koulutusta.

Läntisen Keski-Suomen musiikkiopisto on laajan oppimäärän mukaista taiteen perusopetusta antava oppilaitos. Musiikkiopiston opetussuunnitelmaan (opistoltk 4.4.2024 § 17) kirjatun oppilaitoksen arvopohjan mukaan opetus rakentuu ihmisoikeuksien, tasa-arvon, yhdenvertaisuuden ja kulttuurien moninaisuuden kunnioitukselle. Ihminen rakentaa elämänsä toimimalla vuorovaikutuksessa muiden ihmisten ja ympäristönsä kanssa. Taiteen perusopetus perustuu käsitykseen jokaisen ihmisen ainutlaatuisuudesta ja arvokkuudesta yksilönä ja yhteisöjen jäsenenä. Opetuksessa edistetään sukupuolten tasa-arvoa ja kunnioitetaan sukupuolen moninaisuutta. Opetus tukee ihmisenä kasvamista ajattelun taitoja ja luovuutta kehittämällä. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus ovat siis jo sisäänrakennettuina musiikkiopiston opetussuunnitelmassa.

Läntisen Keski-Suomen musiikkiopiston yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelma on laadittu koskemaan vuosia 2026-2028. Suunnitelma voidaan laatia enintään kolmeksi vuodeksi kerrallaan.

2. Lainsäädäntö

Yhdenvertaisuuslaki (1325/2014) tuli voimaan 1.1.2015. Lain tarkoitus on edistää yhdenvertaisuutta ja ehkäistä syrjintää.

Yhdenvertaisuuslaissa syrjintäperusteet ovat

- ikä
- alkuperä
- kansalaisuus
- kieli
- uskonto
- vakaumus
- mielipide
- poliittinen toiminta
- ammattiyhdistystoiminta
- perhesuhteet
- terveydentila
- vammaisuus
- seksuaalinen suuntautuminen
- muu henkilöön liittyvä syy

Yhdenvertaisuuslain noudattamista valvovat yhdenvertaisuusvaltuutettu, työsuojeluviranomaiset sekä yhdenvertaisuus- ja tasa-arvolautakunta.

Tasa-arvolain osittaisuudistus (1329/2014) tuli voimaan samanaikaisesti uuden yhdenvertaisuuslain kanssa. Tasa-arvolain tarkoituksena on estää sukupuoleen perustuva syrjintä ja edistää naisten ja miesten välistä tasa-arvoa sekä tässä tarkoituksessa parantaa naisten asemaa erityisesti työelämässä. Lain tarkoituksena on myös estää sukupuoli-identiteettiin tai sukupuolen ilmaisuun perustuva syrjintä. Lisäksi muut lait, esimerkiksi työsopimuslaki ja työturvallisuuslaki, sisältävät häirintään, tasapuoliseen kohteluun ja syrjintäkieltoon liittyviä määräyksiä.

Laki taiteen perusopetuksesta (633/1998): Taiteen perusopetus on tavoitteellista tasolta toiselle etenevää ensisijaisesti lapsille ja nuorille järjestettävää eri taiteenalojen opetusta, joka samalla antaa oppilaalle valmiuksia ilmaista itseään ja hakeutua asianomaisen taiteenalan ammatilliseen ja korkea-asteen koulutukseen.

3. Toimenpiteet tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden edistämiseksi

3.1. Toiminnan yleiset tavoitteet

Arvioitaessa ja kehitettäessä musiikkiopiston käytäntöjä tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden näkökulmista huomioitavia asioita ovat oppilasvalinta, opetuksen järjestelyt, oppimisen erot, osaamisen arviointi sekä häirinnän ja kiusaamisen ehkäiseminen.

Musiikkiopiston opetussuunnitelman mukaisesti opetuksen lähtökohtana ovat taiteen alalle ominaiset tiedon ja taidon tuottamisen ja esittämisen tavat. Taiteeseen sisältyvät esteettisyyden, eettisyyden ja ekologisuuden kysymykset ohjaavat pohtimaan, mikä elämässä on merkityksellistä ja arvokasta. Taiteen perusopetuksessa luodaan pohjaa sosiaalisesti ja kulttuurisesti kestäväälle tulevaisuudelle.

3.2 Oppilasvalinta

Oppilaat otetaan ilmoittautumisjärjestyksessä huomioiden oppilaitoksen instrumenttikohtaiset resurssit ja kunkin kunnan asettamat oppilasmääräkiintiöt. Oppilaaksiotossa noudatetaan taiteen perusopetuslain säädöksiä (633/1998, 6 §).

3.3 Opetuksen järjestelyt ja oppimisen erot

Kaikille oppilaille taataan mahdollisuus osallistua opetustilanteisiin. Opiskeluolosuhteet soveltuvat kaikille sukupuolesta riippumatta. Lähtökohtana on, että oppimisympäristöt ovat fyysisesti, sosiaalisesti ja psyykkisesti turvallisia. Yhteistyö, vuorovaikutus ja kaikkia kannustava ilmapiiri lisäävät oppilaiden opiskelumotivaatiota ja parantavat oppimistuloksia.

Arjen valinnoissa otetaan huomioon kestävä elämäntapa, kulttuurinen monimuotoisuus ja kielitietoisuus. Toimintakulttuuria ja opetusmenetelmiä kehitetään jatkuvasti ja sovi-taan yhteisistä pelisäännöistä.

Taloudellisesti heikommassa asemassa olevien opiskelumahdollisuuksia tuetaan hake-muksesta myönnettävillä lukukausimaksun alennuksilla. Perheet, joista on musiik-kiopistossa useampi kuin yksi lapsi, saavat automaattisesti sisaralennuksen.

Opetussuunnitelma mahdollistaa opetuksen yksilöllistämisen oppilaan edellytysten mu-kaan niin, että oppilas voi kehittää taitojaan omista lähtökohdistaan.

3.4 Osaamisen arviointi

Arviointi on tasa-arvoista ja siinä noudatetaan musiikkiopiston opetussuunnitelmaa. Opetushallituksen vahvistamien opetussuunnitelman perusteiden mukaisesti arvioinnin kohteet on kirjoitettu auki ja ne ovat kaikkien saatavilla opetussuunnitelmassa musiikkiopiston verkkosivuilla. Instrumenttikohtaiset kriteerit ja taitotasotaulukot ovat saatavilla oman instrumentin opettajilta. Opettajat noudattavat arvioinnin kriteerejä.

3.5 Häirinnän ja kiusaamisen ehkäiseminen

Käyttäytyminen jokaista musiikkiopiston työntekijää ja oppilasta kohtaan tulee olla asiallista, ystävällistä ja kunnioittavaa. Minkäänlaisia kiusaamista, sukupuoleen perustuvaa häirintää tai ahdistelua ei suvaita Läntisen Keski-Suomen musiikkiopiston toiminnassa. Musiikkiopisto puuttuu asiaan, jos on syytä epäillä sukupuolista häirintää, epäasiallista käytöstä tai syrjintää.

4. Seuranta ja arviointi

Tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden toteutumista ja siihen liittyviä toimenpiteitä arvioidaan henkilökuntakokouksissa itsearviointin ja oppilaille tehtävien palautekyselyjen pohjalta. Henkilökunnan osalta arviointi toteutuu myös vuosittaisissa kehityskeskusteluissa ja oppilaiden osalta oppilaan, huoltajan ja opettajan välisessä yhteydenpidossa.

Mikäli toimenpiteiden vaikuttavuus todetaan heikoksi, tai toimintaympäristössä on tapahtunut merkittäviä muutoksia, on suunnitelmaa syytä korjata ja päivittää. Suunnitelman tekeminen ei tarkoita, että kaikki haasteet voitaisiin ratkaista kerralla. Kehitys tapahtuu askel askeleelta ja oleellista on, että yhdenvertaisuutta estävät haasteet on tiedostettu ja niihin pyritään vaikuttamaan. (Yhdenvertaisuus.fi)

Toimenpiteitä arvioitaessa voidaan tarkastella, ovatko toimenpiteet olleet riittävän tehokkaita ja mistä johtuu, mikäli tuloksia ei ole saavutettu. Käytännössä arviointi on luontevinta tehdä tasa-arvosuunnitelman päivityksen yhteydessä ja arviointi voi samalla toimia pohjana uusien toimenpiteiden valmistelulle. Jos tasa-arvosuunnitelma on laadittu kahdeksi tai kolmeksi vuodeksi, toimenpiteiden toteutumista kannattaa seurata vuosittain. (Tasa-arvo.fi)

LÄHTEET

- Tasa-arvolaki 609/1986 ja sen osittainen uudistus 1329/2014
- Yhdenvertaisuuslaki 1325/2014
- Laki taiteen perusopetuksesta 633/1998
- Läntisen Keski-Suomen musiikkiopiston opetussuunnitelma (op.ltk 4.4.2024 § 17)
- Keski-Helsingin musiikkiopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma
- Hankasalmen kansalaisopiston tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024-2027
- Lapuan kansalaisopiston ja taidekoulun toiminnallinen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma 2024-2026
- tasa-arvo.fi
- yhdenvertaisuus.fi